

Хабарова Н. А.,

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри романської філології

Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

ПЕРЕКЛАД ТА ЙОГО ПРАГМАЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

Анотація. У статті автор аналізує прагмалінгвістичні характеристики перекладу, які складаються із синтаксичних та лексико-семантичних трансформацій. Визначається поняття термінів «прагматика» та «прагмалінгвістика». Об'єктом прагматики постає комунікативна дія, яка означає співвідношення впливу адресанта та адресата. Прагмалінгвістика вивчає умови використання мови комунікантами в актах мовленнєвого спілкування в процесі комунікації, а також міжкультурної, особливо під час перекладу текстів. Прагмалінгвістика перекладу містить у собі такі складові поняття, як прагмалінгвістичне значення, прагмалінгвістична адаптація, прагмалінгвістичне відношення, прагмалінгвістичний потенціал тексту, адресат (рецептор) початкової мови та мови перекладу, в тому числі фонові знання. Всі ці поняття реалізуються під час функціонування мови в комунікативному ланцюгу «адресант – текст – адресат». У процесі передачі повідомлення відбувається втрата частини інформації, привнесення в неї нових змістів, актуальних для адресата. Це повною мірою стосується і перекладу.

Прагмалінгвістичний рівень, який містить комунікативну інтенцію, комунікативний ефект, установку на адресата, наявність фонових знань, керує різними рівнями – формально-структурними та змістовими – та постає невіддільною частиною перекладу. Теорія мовних актів щодо перекладу складається з семантичної та прагмалінгвістичної частин. Семантика має справу з висловлюваннями поза контекстом або в нейтральному контексті. Прагмалінгвістика займається інтерпретацією речень у контексті з урахуванням попереднього дискурсу, переконань адресата та адресанта, їх соціальних відносин. Механізми, які визначають вибір мовних засобів під час перекладу, зумовлені соціальними, віковими та професійними критеріями. До них належать: описовий переклад, опущення, заміна, конкретизація, генералізація.

У процесі перекладу між адресатом та адресантом відсутня загальна мова, вони не мають загального коду, тому завдання передачі тексту на зрозумілу адресату мову виконує перекладач у ролі рецептору.

Ключові слова: прагматика, прагмалінгвістика, переклад, адресат, адресант, лексико-семантичні трансформації.

Термін «прагматика» трактується вченими-дослідниками як співвідношення лінгвістичних та екстралінгвістичних показників у рамках визначеного типу комунікативних ситуацій. Він вивчається в сучасній лінгвістичній літературі з позиції умов комунікативного використання мови взагалі. Об'єктом прагматики деякі лінгвісти визначають комунікативну дію. Так, К.С. Серажим трактує прагматику як науку, «яка визначає відношення впливу комуніканта (того, хто виступає ініціатором цього спілкування) на адресата (того, на кого спрямовано це

спілкування)» [13, с. 80]. В нашому дослідженні ми будемо застосовувати терміни «адресант» та «адресат» відповідно.

По суті, прагматика охоплює численні проблеми, які раніше вивчалися в риторичній, стилістичній, комунікативній синтаксисі, психолінгвістиці та соціолінгвістиці, теорії дискурсу та в інших дисциплінах [13, с. 80]. Так, О.М. Боровицька, базуючись на філософсько-методологічному аналізі дискурсів, зазначає той факт, що «прагматика, з одного боку, – це набір лінгвістичних ознак, властивостей і якостей тексту: сукупність мовних засобів, зв'язність, цільність, закінченість, виділеність із ряду текстів, комунікативність, експресивність тощо. З іншого боку, це сукупність екстралінгвістичних його характеристик: зміст тексту, наміри автора, тобто мотиви та мета створення тексту, особистісні властивості автора, характер адресування тощо» [3, с. 17]. **Мета** статті полягає у виявленні прагмалінгвістичних механізмів, які визначають вибір мовних засобів під час перекладу.

Вклад основного матеріалу. Англійські лінгвісти (наприклад, С. Левінсон, Дж. Ліч) розрізняють загальну прагматику (загальну теорію того, які аспекти контексту кодуються) та приватну (прагматику конкретних мов). Ми вважаємо, що остання теорія більш відповідає вимогам з'ясування механізмів, які визначають вибір мовних засобів у різних комунікативних ситуаціях. Цей напрям розглядає прагматику як інтерпретацію мови, враховуючи не лише семантичне значення, але й контекст. Таким чином, проголошується вивчення значення в контексті або стосовно мовної ситуації, а елементи загальної прагматики можуть бути вироблені через соціопрагматику конкретних мов та через прагмалінгвістику. Фокус уваги вчених [Арутюнова 1990 [1], Боровицька 1998 [3], Зірка 2006 [6], Іссерс 2009 [7], Копніна 2008 [9], Космеда 2001 [10]] спрямовано також на успіх комунікації, тобто вивчення мовних засобів, які можуть бути інтерпретовані лише за умови їх вживання. Базуючись на вказаних вище факторах, узагальнимо той факт, що прагмалінгвістика вивчає інтенції, цілі, очікування, загальні погляди та зацікавленість комунікантів, різні засоби досягнення мети та умови, при яких вони досягаються. Відповідно до цього положення, **лінгвістична прагматика (прагмалінгвістика)** вивчає умови використання мови комунікантами в актах мовленнєвого спілкування в процесі комунікації, а також міжкультурної, особливо під час перекладу текстів.

Нині у прагмалінгвістиці склалося декілька фундаментальних напрямів. Один із них – це вчення щодо мовленнєвих актів. Воно бере свій початок в ідеях Л. Вітгенштейна (1985) [4] щодо мовної гри. Цей напрям дослідження розвивався надалі в роботах Н.Д. Арутюнової (1990) [1], В.В. Богданова (1990) [2], Т. ван Дейка (1993) [5] та інших.

Поняття мовленнєвого акту в роботі В.В. Богданова «Мовленнєве спілкування. Прагматичні та семантичні аспекти»

визначається як елементарна одиниця мовленнєвого спілкування, «акт вимови мовцем деякого висловлювання, побудованого за правилами визначеної мови, який має деякий пропозиційний зміст та ілокутивну силу, зорієнтовану на адресата» [2, с. 87]. У сучасному лінгвістичному сенсі поняття мовленнєвого акту – це не лише власно усне, але й письмове спілкування, судження, яке призначене для того або іншого впливу на адресата мовленнєвого акту. Мовленнєвий акт відповідно до сучасного уявлення складається з ілокутивного (який зображує процес зародження висловлювання адресантом), ілокутивного (відбиває ціль, комунікативну настанову адресанта) та перлокутивного (представляє процес сприйняття висловлювання адресатом). Як зазначає В.В. Богданов, пропозиційний акт відбиває відношення між висловлюванням та екстралінгвістичними факторами, тоді як ілокутивний акт представляє вираження міжособистих відносин. Він показує, який комунікативний намір адресата під час вираження пропозиційного змісту, тобто що саме хоче досягти адресант цим висловлюванням. Щодо перлокутивного акту, то він являє собою результат мовленнєвого впливу та здійснюється завдяки ілокутивному та перлокутивному актам [2]. Перлокуція – це те, заради чого ведеться мовленнєве спілкування. Якби перлокутивний ефект був відсутній, то спілкування було би позбавлене всякого змісту.

Таким чином, прагмалінгвістика вивчає ті засоби, які дозволяють підвищити ймовірність того, що запланований ефект впливу буде досягнуто. Прагмалінгвістика перекладу містить у собі такі складові поняття, як прагмалінгвістичне значення, прагмалінгвістична адаптація, прагмалінгвістичне відношення, прагмалінгвістичний потенціал тексту, адресат (рецептор) початкової мови та мови перекладу, в тому числі фоніві знання. Всі ці поняття реалізуються під час функціонування мови в комунікативному ланцюгу «адресант – текст – адресат». Оскільки переклад призначається для іншого адресата, ніж оригінал, виникає необхідність прагматичної адаптації перекладу, що може викликати необхідність додавання або втрати під час перекладу, тобто внесення значних поправок щодо спеціальних знань, психологічна та інша різниця між комунікантами оригінального та перекладного текстів. Перекладач виступає у ролі тлумача значення змісту тексту мови оригіналу, оскільки він трансформує текст перекладу через прагматичні реконструкції тексту оригіналу. У процесі трансформації значної роль набуває здатність перекладача адекватно інтерпретувати прагмалінгвістичний аспект тексту, тобто функціонування мовних засобів. За висловом В.Н. Комісарова, «встановлення необхідного прагматичного відношення рецептора перекладу до переданого повідомлення значною мірою залежить від вибору перекладачем мовних засобів під час утворення ним тексту. Вплив на процес та результат перекладацького процесу необхідності видати прагматичний потенціал оригіналу та бажання забезпечити бажаний вплив на рецептора перекладу називається прагматичним аспектом, або прагматикою перекладу» [6, с. 210]. У зв'язку з цим прагмалінгвістичні характеристики перекладу складаються з синтаксичних та лексико-семантичних трансформацій, оскільки завданням перекладу є реалізація за допомогою засобів мови перекладу подібної прагматичної або ілокутивної мети. На нашу думку, можливість тексту створювати комунікативний ефект, здатність перекладача передавати прагматичне відношення до повідомленої інформації за допо-

могою функціонування мовних засобів перекладу називається прагматичним потенціалом тексту.

Механізми, які визначають мовні засоби, зумовлені соціальними, віковими та професійними критеріями цільового адресата. З погляду прагмалінгвістики перекладач забезпечує необхідне розуміння тексту перекладу, обираючи необхідні засоби для вираження категорії адресації як засобу привертання уваги адресата до тексту. Вплив тексту оригіналу відрізняється від впливу первинного тексту. Виділимо механізми, які впливають на вибір мовних засобів із метою відтворення прагмалінгвістичного потенціалу тексту оригіналу.

1. Опущення. Деякі деталі під час перекладу, невідомі адресату перекладу, цілеспрямовано опускаються перекладачем із метою уникання незрозумілих елементів: *Ce week-end se tiendra le fameux festival de Hyères, qui aille mode et photo. Le jury de cette année, présidé par Yohji Yamamoto, verra ainsi défiler dix jeunes créateurs de mode issus de neuf nationalités dans des shows ouverts au public, tandis que la photo fera aussi l'objet d'un concours. На цьому тижні відбудеться фестиваль моди та фотографії під назвою «Йер». У цьому році журі під керівництвом Едзі Ямомото зможе спостерігати дефіле молодих кутюр'є різних національностей на відкритих показах, на фестивалі також будуть представлені фотографії.*

В перекладеному тексті було опущено таку надлишкову інформацію: *festival qui aille mode et photo – букв.: фестиваль, який поєднує моду і фотографію; dix jeunes créateurs de mode issus de neuf nationalités – букв.: десять молодих кутюр'є дев'яти національностей; як правило issus de – походить, опускається під час перекладу; shows ouverts au public – букв.: покази відкриті для публіки.*

2. Описовий переклад. Це один із засобів передачі прагмалінгвістичного значення в тих випадках, коли початкова лексика не має прямих прагмалінгвістичних відповідностей в мові перекладу. Як правило, до такої лексики належать слова з оцінним значенням. Вони означають емоційне відношення до адресата, частіше позитивне та не мають референційного значення:

Dans le quotidien de Paris Le Monde les titres des articles sont en général accrocheurs et les événements brûlants. (Букв.: accrocheur – 1) наполегливий, завзятий 2) настирний, надокучливий 3) привабливий. В щоденному паризькому виданні (Le Monde), як правило, заголовки пекучі та які впадають в око.

Іноколи оцінне відношення адресанта буває негативне та набуває конотативного змісту:

Quand ils eurent encore grimpé pendant une demi-heure, le chemin tourna court à l'orée du bois de hêtres. (R. Vailland, Beau Masque.) – Вони ще дерлися верх за течією протягом 30 хвилин, коли дорога різко повернула в бік на узліссі букового лісу. (Букв.: tourner court – раптово змінити напрямок; різко змінитися, раптово прийняти інший напрямок).

Lise qui parlait couramment sa langue natale tenta de causer avec eux; ils lui demandèrent d'un ton sévère ce qu'elle faisait en France et son enthousiasme tourna court. (S. de Beauvoir, La force des choses.) – Ліза, яка вільно розмовляла рідною мовою, намагалась заговорити з ними. Вони суровим тоном запитали її, що вона робить у Франції, та її захоплення одразу кудись поділось.

3. Заміна незрозумілого елемента початкового тексту додатковою інформацією. Необхідність пояснити адресату незнайомі явища, поняття, мовленнєві стереотипи, забезпечити адекватне розуміння переказаної інформації, яка лише мала-

на увазі в тексті оригіналу, але була досить очевидна для адресата первинного тексту. Таким чином, імпліцитна інформація в оригіналі стає експліцитною під час перекладу:

Presse féminine (Avantages, Femme actuelle, Elle, Marie Claire). Огляд жіночої преси у Франції («Авантаж», «Фам актоель», «Ель», «Марі Клер»)). Щомісячні жіночі видання, які містять практичні поради щодо родини, кухні, краси та здоров'я. Адресат може не знати зміст паризьких періодичних жіночих видань, тому під час перекладу зроблено заміну, яка пояснює значення цих назв:

Journal officiel est connu par les bandeaux. «Журнал офіс'єль» (офіційне видання, яке публікує звіти щодо нарад парламенту, закони, накази та ін.) відомий через заголовки, які набрані через всю сторінку чималим шрифтом.

Різновидом заміни є **генералізація**, тобто заміна слова з конкретним значенням словом з більш загальним, але більш зрозумілим значенням для адресата перекладу: *Reportage s'est répandu dans toutes les grandes éditions. Інформація з місця події, максимально наближена до того, що відбувалось, розповсюдилась в усіх передових виданнях.* В оригіналі слово «репортаж» було замінено на більш загальне значення «інформація з міста події».

Генералізація часто виражається в заміні власного імені (нерідко фірмової назви) загальним іменем, яке дає родову назву для цього предмету: *Le Valmy, troquet typique de quartier du canal Saint-Michel fait l'angle de quai avec la rue Eugène Varlin. Dans ce bistrot de poche plutôt accueillant se pressent les habitants du quartier, les gens qui travaillent pas loin et les touristes, attirés par son charme bonhomme et son emplacement stratégique: si vous installez près d'une fenêtre, vous pouvez voir la vie tranquille se dérouler gentiment.*

Невеличке кварталне кафе знаходиться на розі набережної каналу Сент-Мішель та вулиці Ежен Варлен. Це дуже гостинне бістро. Сюди заходять місцеві мешканці, службовці, які працюють поряд, та туристи. Їх привертає добродушне зачарування та стратегічне розташування: якщо ви сядете біля вікна, то зможете спостерігати спокійне життя, яке мило тече повз вас.

Назва кафе не містить головного змістового значення, представляє вторинну інформацію та опускається під час перекладу. Прагмалінгвістичний акцент зроблено на опису розташування кафе та його затишної атмосфери.

Наступне відтворення прагмалінгвістичного потенціалу під час перекладу відповідає способу **конкретизації**, тобто заміни слова із загальним значенням словом або словами з найвужчим, конкретним значенням, яке розкриває для адресата перекладу суть цього явища:

Depuis plusieurs années, des centaines de concept store fleurissent dans les grandes capitales européennes. Prescriptrices de tendances et ultra-sélectives, ces boutiques aux «scénographie» savamment étudiées donnent l'impression de faire un shopping plus créatif que dans les grandes enseignes commerciales. У європейських столицях останні роки з'являються сотні «концептуальних магазинів». Вдало оформлені бутики з ультра відібраними та відповідними сучасними тенденціями, консультантами створюють вираз більш креативного шопінгу, ніж відомі торгові центри.

Більш загальне поняття «*les grandes enseignes commerciales*», (букв. великі комерційні вивіски) може представляти різні сфери послуг, тому замінюємо його вузьким значенням, яке конкрети-

зує: «*відомі торгові центри*», тому що в прикладі йдеться про сучасні магазини та бутики. Прагмалінгвістичний аспект, який базується та метонімічному переносі, створює своєрідну гру слів та привертає увагу адресата.

Зазначені механізми зміни тексту перекладу з метою забезпечення адресату перекладу повного розуміння перекладеної інформації, закодованої в тексті, застосовуються перекладачем без урахування особливостей адресата або групи адресатів. Адресат, на якого орієнтовано в таких випадках переклад, є уявним представником мовного колективу. В наведених вище прикладах сприйняття перекладеного тексту визначається не особливими характеристиками адресату, а культурно-історичними особливостями цього народу, фоновими знаннями щодо іншомовних реалій. Одночасно з цим для відтворення прагмалінгвістичного аспекту тексту оригіналу перекладач інколи орієнтується на визначену групу адресатів, які володіють сукупністю спеціальних знань в тій або іншій галузі, про яку йдеться в тексті оригіналу, та здатні з легкістю досягти розуміння повідомлення. Це стосується спеціальних наукових текстів. Орієнтація на цю групу адресатів дає змогу зменшити число прагматичних уточнень під час перекладу. Прагмалінгвістична складова частина тексту розглядається зазвичай у зв'язку з необхідністю врахування культурологічних та когнітивних різниць адресатів початкової мови та мови перекладу, які базуються на фонових знаннях адресата. Функція перекладача полягає в ідентифікації та інтерпретації повної інформації повідомлення, для цього він має володіти тими ж фоновими знаннями, якими володіє адресант початкової мови. Як мовний посередник, його позиція має бути прагмалінгвістично нейтральна.

Перекладач усуває розбіжності (інший життєвий досвід та знання, історія, культура, якими володіє адресат оригіналу), які можуть зробити важким повноцінне розуміння початкового повідомлення, зберігає прагмалінгвістичний потенціал на структурному та мовному рівнях.

Додавання пояснювальних елементів може вимагатися під час передавання таких елементів.

1. Назва друкованих органів:

Les débats avant les élections présidentielles entre les candidats ont déjà fini, Le Monde dit. Як повідомляє газета «Le Monde», дебати напередодні президентських виборів вже скінчено.

У тексті перекладу вводиться пояснення для збереження прагмалінгвістичного потенціалу інформації: «Le Monde» – це французька газета.

2. Особливо часто це відбувається у зв'язку з використанням в оригіналі власних імен.

«A contretemps» propose de découvrir une personnalité via les musiques qui ont marqué sa vie. «A контртамп» (серія документальних передач, представлених на каналі Франсуа Труа в останню суботу місяця) пропонує познайомитись з видатними особистостями завдяки музиці.

Відсутність у адресата перекладу необхідних фонових знань викликає необхідність в експлікуванні інформації, що мається на увазі, унесенні до тексту перекладу додаткових пояснень

3. Під час перекладу на українську мову географічних назв. Наприклад, переклад французьких регіонів La Bretagne, La Normandie, Le Limousin, як правило, доповнюємо словами «регіон», «провінція», які вказують ці назви, щоб зробити їх зрозумілими для адресата: регіон Нормандія, Бретань, провінція Лимузин.

4. Додавання пояснювальних елементів може знадобитися також під час передачі назв установ, фірм. *Malongo recrute un / une commercial(e) au contrat durée indéterminée. Agropromislovene підприємство прийме на роботу торгового представника на довгий строк.*

5. Аналогічні додавання забезпечують розуміння назв різних реалій, пов'язаних з особливостями побуту та життя іншомовного колективу. *Mais on peut aussi composer son festin en achetant dans les rayons de la terrine ou des sardines et les consommer sur place. Avant de dévorer la grand-mère, celui avec le caramel qui coule dessus. Свое свято можна доповнити, замовивши різноманітні паштети, сардину, перед тим як з'їсти рисове тістечко з карамеллю.*

Важливу частину в процесі письмової або усної комунікації, яка здійснюється через текст, є реалізація впливу на адресата інформації. Такого роду додавання дозволяють виконати функцію впливу та комунікативну, а також позбавити адресата від необхідності детермінувати значення «бабусі», яку подають на десерт.

Таким чином, вплив на процес та результат перекладу, необхідність відбиття прагмалінгвістичного потенціалу оригіналу та прагнення здійснити вплив на адресата називається прагмалінгвістичним аспектом (потенціалом) перекладу.

Серед прагмалінгвістичних характеристик перекладу нами виділено такі параметри: вербальні мовні засоби, невербальні лінгвістичні компоненти (фонові знання, тобто пресуппозиція). Переклад визначаємо як «процес передачі тексту однією мовою в текст на іншу мову за збереження незмінного плану змісту. Під змістом розуміємо значення, в якому міститься максимально точна та адекватна передача змісту тексту оригіналу» [12, с.11]. Завдання перекладача полягає в тому, щоб відтворити повний зміст тексту оригіналу з урахуванням історико-культурного контексту, фонових знань, тобто дискурсу, в якому знаходиться цей текст.

Мовний зміст тексту оригіналу практично ніколи не передається під час перекладу в повному обсязі, та досягти тотожності практично неможливо, але тим паче слід намагатися відбити зміст оригіналу максимально точно та виразно. Прагнення передати буквальний переклад призводить до наслідків абсолютно неспроможних. За висловом З.Д. Львовської, «щодо збереження незмінного плану змісту» можна казати лише у відносному сенсі, оскільки при міжмовному перетворенні не відокремлені втрати (неповна передача значень, виражених текстом оригіналу) [11]. З метою максимального наближення передачі змісту перекладач визначає ті компоненти змісту, які необхідно висловити найбільш повно, та ті, які припускають трансформацію під час перекладу. На першому етапі перекладач виступає у ролі адресата та намагається найбільш повно виділити інформацію, яка міститься в тексті оригіналу. Для цього він має володіти тими фоновими знаннями, які притаманні носію мови оригіналу. На другому етапі він забезпечує розуміння початкового повідомлення адресатом перекладу, усуває перепони щодо повного розуміння тексту та додає необхідні зміни.

Таким чином, прагмалінгвістичний аспект перекладу дозволяє синтаксичні та лексико-семантичні трансформації з метою збереження комунікативного ефекту тексту перекладу, що є темою нашого подальшого дослідження. Оскільки завдання відповідного перекладу – це реалізація прагмалінгвістичної мети за допомогою вербальних мовних засобів.

Література:

1. Арутюнова Н.Д. Дискурс. Лингвистический энциклопедический словарь. М.: Сов. энцикл., 1990. С. 136 – 137
2. Богданов В.В. Речевое общение. Прагматические и семантические аспекты. Л.: Ленингр. ун-т, 1990. 234 с.
3. Боровицька О.М. Соціальна прагматика: відхилення у дискурсі (філософсько-методологічний аналіз): автореф. дис. канд. філос. наук: 09.00.09: «Прикладна соціологія». К.: Націон. ун-т ім. Шевченка, 1998. 17 с.
4. Виттенштейн Л. Философские исследования. Новое в зарубежной лингвистике. М.: Наука, 1985. Лингвистическая прагматика. Вып. 16. С. 87 – 96.
5. Дейк Т. А. ван Язык. Познание. Коммуникация. М.: Прогресс, 1993. 312 с.
6. Зирка В.В. Манипулятивные игры в рекламе: лингвистический аспект. [2-е изд., исп.]. М.: Книжный дом ЛИБРОКОМ, 2010. 256 с.
7. Иссерс О.С. Речевое воздействие: уч. пособ. [для студентов, обучающихся по специальности «Связи с общественностью»]. М.: Флинт: Наука, 2009. 224 с.
8. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение. М., 2002. 424 с.
9. Копнина Г.А. Речевое манипулирование: [уч. пособ.]. [изд. 2-е]. М.: Флинта, 2008. 176 с.
10. Космеда Т.А. Аксиологічні аспекти прагмалінгвістики: дис. ... др. филол. наук: 10.02.01. «Українська мова». Х.: Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, 2001. 500 с.
11. Львовская З.Д. Современные проблемы перевода. М., 2007. 220 с.
12. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. М., 2007. 244 с.
13. Серажим К.С. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність (на матеріалі сучасної газетної публіцистики): [монографія] / [за ред. В. Різуна]. К.: Націон. ун-т ім. Шевченка, 2002. 392 с.

Khabarova N. The translation and his pragmalinguistic peculiarities

Summary. In the article, the author analyzes the pragmatic and linguistic characteristics of the translations, which are composed of syntactic and lexical-semantic transformations. The terms of the pragmatic, of the pragmalinguistic are defined. The objective of the pragmatic is the communicative action that means correlation between the addressee and the addresser. The pragmalinguistic learns the conditions of the language by the participants in acts of communication especially in the translation of texts. The pragmalinguistic's translation has the notions such as pragmalinguistic meaning, pragmalinguistic adaptation, pragmalinguistic attitude, pragmalinguistic text's potential, the addressee of initial language of the text, background knowledge. All of these notions are realized with the function of the communicative chain "addressee - text - addresser". In the process of transmission, some of the information introduced into the new changes that are relevant to the addressee will be lost. This confirmation touches the translation too.

The pragmalinguistic level, which has the communicative intention, the communicative effect, the attitude towards the addressee, the manifestation of the background knowledge controls the different levels – the formal-structural and informative – and becomes the part of the translation.

The theory of language acts, according to the translation, is composed of semantic and pragmalinguistic parts. The semantics can be used in the context, of the context or in the neutral context. The pragmalinguistic is engaged in interpreting speech in the context of the previous discourse, reconnecting, admitting the addressee and the addresser, their social relations. Mechanisms, which determine the choice of the language meanings in the translation, are conditioned by the social, age-related, and professional criteria. There should be description transfer, omission, replacement, concretization, generalization.

In the process of translation between the addressee and the addresser the common language and code are absent, that why the transfer of the text to the recipient is done by the translate in the role of the receptor.

Key words: Pragmatic, pragmalinguistic, translation, addressee, addresser, lexical and semantic transformation.